

Nijmegen pink? Mary vindt van niet

VRIJDAGINTERVIEWNIJMEGEN - Mary (50) uit Zimbabwe is de negende gast van [Shelter City Nijmegen](#), de organisatie die bedreigde mensenrechten-activisten drie maanden een thuis biedt om op adem te komen.

Suzanne de Winter 07-06-19, 13:07

Mary uit Zimbabwe: „Een lhbti-organisatie kan geen bankrekening openen.”

© Bert Beelen

Homo's en lesbiennes mixen niet. Toen niet, nu niet

Paspoort

Mary (50) is geboren in West-Zimbabwe. Haar vader was wegebouwer, het gezin verhuisde vaak. Ze woont in Harare, met haar dochter en kleinzoon, op het terrein waar haar moeder ook woont. Mary trouwde, kreeg drie kinderen en scheidde op haar 22e. Haar oudste zoon overleed zeven jaar geleden. Mary werkte onder meer als juridisch secretaresse. Op haar 25e raakte ze betrokken bij de lhbt-gemeenschap. Ze is directeur van RAWO, een organisatie die strijdt voor de rechten van de homogemeenschap in Zimbabwe. Dit Afrikaanse land is berucht om de manier waarop het homoseksuelen, lesbiennes en transgenders behandelt

Uitgerust? „Dat is het woord niet”, zegt Mary (50) uit Zimbabwe. Herbewapend, dat woord komt meer in de buurt van hoe Mary - Shelter City-gasten zijn vanwege hun veiligheid achternaamloos - zich voelt. Haar kennis over veiligheid bieden en fondsenwerving zijn aangescherpt. Volgende week gaat de Afrikaanse na drie maanden Nijmegen naar huis.

Heeft u zin om naar huis te gaan?

„Enorm. Ik mis mijn familie en mijn kleinzoon. Ik schiet vol als hij belt. Als ik met mijn dochter praat, hoor ik hem op de achtergrond fluisteren: 'Zeg dat granny snel naar huis komt'.”

Was u al eens in Nederland geweest?

„In 1998 was ik op de Gay Games in Amsterdam. Ik heb toen genoeg lol gehad voor tien jaar. Toen was ik jong en wist ik nog hoe dat moest. Plezier hebben en even niets anders. Dat is niet meer zo. Nu ik ouder ben moet ik altijd iets. Als ik ergens kom, dan kijk ik meteen rond. Met wie moet ik hier praten? Wie kan iets voor me betekenen? Stilzitten is onmogelijk geworden.”

Hoe bent u betrokken geraakt bij de lhbt-gemeenschap in uw land?

„Op mijn 25e werd ik verliefd op een vrouw. Ik was net gescheiden en had drie kinderen. Ik heb haar het hof gemaakt en ik verwachtte niet dat het zou lukken. Ik wist niet dat het zo kon zijn. We deden niks, fysieks bedoel ik, maar het was echte liefde. Mijn familie vroeg zich wel af waarom ik steeds met haar optrok. Zij is lesbisch, zeiden ze dan. Ik heb ze nooit iets verteld over mijn geaardheid, maar ze weten het wel. We hadden homo's in de gemeenschap waarin ik ben opgegroeid. Je wist wie het waren en niemand was agressief tegen ze. Dragqueens liepen er ook rond. Mannen in een jurk, dacht je, een soort artiesten.”

Hoe liep het af met uw grote liefde?

„Na vier jaar ben ik weggegaan. Het ging nergens heen tussen ons. Daarna kwam ik terecht bij een soort organisatie voor homo's. Een kantoortje met een gemeenschappelijke ruimte. Schoon en altijd open. Er kwamen daar bijna geen lesbische vrouwen. Daar ben ik toen mee bezig gegaan. Dat mislukte.”

Waarom?

„Homo’s en lesbiennes mixen niet. Toen niet, nu niet. Ik ontmoette een sterke vrouw, een rolmodel en actief in de beweging. Samen probeerden we opnieuw om iets van de grond te krijgen. Ik herinner me enorme ruzies met haar over de aanpak. Vrouwen kwamen niet naar onze workshops en lezingen. Ze moesten werken of thuis helpen en meestal zaten ze nog in de kast en durfden ze niet te komen. De laatste keer dat we iets probeerden op te zetten zeiden we meteen: we hoeven geen ruimte en geen geld. En toen lukte het dus wel, met [RAWO](#). En nu hebben we natuurlijk wel van alles nodig. Geld, laptops, mobieltjes. Daar kunnen we bijna niet aankomen. Een lhbt-organisatie kan geen bankrekening openen, bijvoorbeeld.”

Waarom heeft u zich aangemeld voor het Shelter City-programma?

„Ik ken zo veel mensen die het harder nodig hebben. Maar zij wilden of konden niet. En toen ik het programma doorlas, dacht ik: misschien kan ik het zelf ook wel gebruiken.”

Heeft u het fijn gehad hier?

„Ik heb geen tijd voor rust. Ik vond het wel fijn om meer op mezelf te zijn en de stilte op te zoeken om te reflecteren. Ik heb veel opgestoken van mijn contacten met de Radboud Universiteit en de medewerkers van Shelter City. Geweldig was de ontmoeting met mensenrechtenactivisten in andere Shelter City-steden verbleven.”

En hoe vindt u Nijmegen als roze stad?

„Nijmegen pink? Nijmegen is niet roze. Wel conservatief. Ik ben hier in geen enkele ruimte geweest die me meteen duidelijk maakte: hier zijn gays veilig. Jullie leunen achterover en hebben niet in de gaten dat die gayrechten alweer aan het afkalven zijn. Je moet er bovenop blijven zitten.”